

קלטת 86ב

...{אה..}...

...{....} שישתדל בזה

[טוב, טוב]

כי רבינו הקדוש אם היה רוצה ארץ ישראל

[וודאי]

היה, היה מוצא הרבה עצות לנסוע, לבוא לארץ ישראל

[נכון]

אלא, הוא לא מתגעגע אחרי הכנסת, אחרי.. כן

אחר הכפירה והפריצות, זה אצלו לא כלום

[נכון, נכון]

לא בא בחשבון, וזה לא בתור אנשים, בתור חמור, חמורים, בהמות, לפי דעת רבינו ז"ל

והם לא צריכים להשתדל בשביל רבינו, להביא לארץ ישראל

אם הוא היה רוצה לבוא לארץ ישראל, היה לו כמה דרכים ל.. לבוא

{..} בלי השתדלות

ככה אני חושב, שרבינו לא מסתכל שיקבלו אותו לארץ ישראל

רבינו ז"ל לא רק בארץ ישראל, הוא עולמי

כל, כל אחד, כל אחד הוא, הוא, הוא, שהוא יהודי ומאמין בהשם ובתורה

אז רבינו הקדוש לא צריך שהוא יעשה דבר, {כן}

אדרבא, אנחנו צריכים לנסוע לבקש את רבינו, לנסוע {לבקש} מרבינו שיתפלל {עמי}

כן, לא עיקר ארץ ישראל

{.... זה}, לא צריכים להשתדל להביא את רבינו לארץ ישראל

כי אם היה רוצה, היה מ.. היה.. היה... הוא כבר בארץ ישראל מזמן..

ככה {אני} נודעתי

(3:17)

כי רבינו אם היה רוצה לבוא לארץ ישראל, יש לו כמה דרכים וכמה עצות איך לסובב את זה

אה?

הוא, הוא לא מתגעגע אחרי מחללי שבת, ו..

ועושים מה שעושים, ועוברים על התורה, על כל התורה, כן

אז הוא... אף על פי שהוא יתקן כל העולם, אבל זה עניין לחוד וזה עניין לחוד

הוא יתקן מה שהוא צריך לעשות, אבל אף על פי כן אנחנו צריכים

לעזוב את ה.. {....} את הזה, הדרכים הרעים, את הגניבה והגזילה

(4:28)

אוי..

{בחי} אני לא השתדלתי על זה, ל.. לבקש ולעורר שיביאו את רבינו לארץ ישראל

כי אם היה רבינו {מכבר} היה רוצה ארץ ישראל

{היום}, אה, אה, והוא כבר.. והוא כבר בא מ.. מזמן לארץ ישראל

הוא לא רוצה לראות ארץ ישראל בחילול שבת {....}, ובלי אמונה ובלי המצוות

אז לא, זה לא שייך לנו

{ואמרנו} הוא יתקן העולם, אבל אנחנו צריכים לעשות מה ששייך לנו

לעזוב {כל ה..} את ה.. את {הדרכים} הרעים, לעזוב אותם, {כן}

ולהאמין בהשם יתברך והתורה, אם לא? אז יילך

{ה.. ה.. על רבינו ז"ל יש} עצות לתקן גם אותם

זה עניין לחוד, אנחנו לא מבינים
הוא יתקן גם המחללי שבת ו.. {וה..בחלב, מח.. ..}.....
הוא מ... הוא יתקן כל, כל, וכל ה... כ... כל מה שפגום
מי זה?

[אברהם נתן, אברהם נתן]

אברהם נתן?

אה, שאני מזכיר את עצמי, {.....}

הימים והלילות שקיבלתי ושסבלתי רעב כזה, ילד בן שנה {... ..} נפטר אצלי
הוא נעשה נפוח, וה.. המראה של הגוף היה מראה {משונה}, כן
והוא סבל גהינום {בחיון\בחיים}, הוא היה, אפילו חתיכת לחם לא היה לו
אני אמרתי למישהו שהמצב הוא כך, לא שם לב לזה, ו... והוא דאג רק בשבילו, כן
רב ישראל קרדונר היה לו בית עם ילדים, ולא היה להם מספיק לחם וללמוד
ותמיד היה בשלום ובשלווה, וקיבל כל זה, הכל, הכל באהבה גדולה, ונתן צדקה הרבה, כן
נתן צדקה הרבה, אם לא היה לו, היה לוה מאיזה בן אדם אה..
חמישה שקלים, עשרה שקלים, עשרים שקלים, כן, הוא צריך {בשביל לעשות את זה}
בשביל שיהיה לו לקנות לחם לבנים, כן
הוא היה לו תמיד כסף, היה אחד בירושלים, {השמש} משיבת {... ..} מאה שערים
במאה, במאה שערים, במאה שערים
בא פתאום איש ואישה וילדים לטבריה, נו, אין, ואין להם כסף
והוא ראה להם דירה וגם כסף, והוא נתן לו, הוא נתן לו צדקה הרבה, {כן}
הוא לא דאג לעצמו, הוא דאג {לזה שהיה שמה}, חס ושלום, אין לו לחם בשביל הילדים
{.....} והוא עשה, חטף טוב מצוות, מעשים טובים, כן
ואנחנו ליבנו הוא כאבן
{אבל עם כל זה\\אבנים כזה}

(11:00)

א.. אפילו {כשיראו את גודל הגוף, אני חייתי בעוני ובזיון}
ילד בן שנה הוא מת מ.. מרעב, הוא נעשה נפוח
וגם כן אפילו המראה של הגוף היה כמו, כמו זהב, כן
והוא מת, {אבל מוות כזה}, רעב זה יותר גרוע מ.. מכדור, כן
רעב זה נו... נורא מאוד
[סבא, מי? מי ידע שלא היה לכם לאכול ולא נתן לכם לחם?]

אני אמרתי

[לא, אבל מי זה היה ה..?]

אני אמרתי לכמה אנשים

[כן]

כן, כאילו לא אמרתי כלום

[למי א... למי אמרת? למי, למי אמרת?]

לשמואל שפירא

[אה]

הוא גדול מאוד עד השמיים

אני אמרתי לו, {ואף} פעם... פעם אחד לא נתן לי חתיכת לחם או איזה כסף
{ליטוואק}, הכל {..}, הכל כמו ליטוואק, הכל בשביל עצמו, בשביל הבנים שלו
אבל לא {בשביל} ישראל בער, אין לו, אין לו... {כפי הלב}, ומת, ילד בן שנה מת מרעב
[למי עוד אמרת?]

אני הלכתי במוצאי שבת לחפש שיהיה לי חתיכת לחם בשבילו בלילה

[איך קראו לילד הזה? איך קראו לו?]

{...}
 [פנחס?]
 בצפת
 [פנחס, פנחס]
 אה?
 [הבן שלך שנפטר, איך קראו לו? פנחס?]
 נחמן
 [נחמן קראו לו?]
 כן, הוא מת, וילד אחר נולד {והיום}
 [קראו לו נחמן]
 אבל... כן, נחמן
 [אה, שתיים, היה לך נחמן אחד, מת מרעב?]
 כן, כן
 [ואתה אמרת את זה לשמואל שפירא]
 אה?
 [אמרת לו לשמואל שפירא]
 כן
 [שאין לך מה לאכול]
 כן
 [והוא..]
 אבל אני {לא היה לי חתיכת לחם}, ואמרתי גם {..} לכמה חברים
 [למי עוד?]
 ולא נתנו כלום
 [לאיזה עוד חברים אמרת?]
 אני ספרתי את זה לכמעט כל החברים, שיש לי ילדים, ואין לי חתיכת לחם לתת להם
 [אה..]
 ולא, ולא בגד ולא כלום
 ולא היה {...}, רבינו הקדוש הוא עורר את לבינו לחפש מצוות, כמו שמחפש, כמו שמחפשים
 [זה היה לפני שקיבלת את הפתק, נכון?]
 אה?
 [זה היה לפני שקילת את הפתק, הבן מת מרעב?]
 אברהם נתן?
 [זה היה לפני שקיבלת את הפתק, הבן מת מרעב, נכון?]
 אה.. לא, לא, לא, לא, לא
 [לא]
 לא, {..}
 [אחרי]
 היה, היה מה שהיה, אני לא {{יכול לספר}}
 [אה..]
 ילד בן שנה הוא נפטר מרעב, שהוא נעשה נפוח, {...} נעשה נפוח
 מה שהוא סבל {בשבילי}, {והוא דיבר איתי, כן}
 כן, וכן אה, כל הילדים שלי היה להם ניסים ש.. שהם נמצאים בחיים
 לא היה לי כלום, לא כסף, אני הייתי כמו בין הגויים
 היה את פסח פרנק, פרנק, הרב פרנק
 [כן]
 כן, אני {אה, אני הכרתי את פרנק כמה שנים}

ולא, ולא נתן לי אפילו חתיכת לחם, לא נתן לי כלום, כאילו אני גוי, כן
הוא בכל פעם נפטר אצלו איזה, איזה {נכד} מהבית, כן
אבל הוא, הוא לב של אבן, כן
הוא ראה אותי, הוא היה נותן לי לערב פסח, בערב פסח, שני פעמים בשנה
נתן לי חצי לירה, {...}
לא דירה ולא שום דבר, לא נתן לי שום.. אפילו דירה, זה היה גם כן
זה היה גם כן, זה, זה אמת, כן
פעם אחד, פעם אחת באתי ערב פסח, והוא נותן לי חצי לירה לחג הפסח
מה? הוא ראה, אז הוא, הוא ראה אותי ואמר לי: "בוא איתי לבית שלי"
הוא גר ב"בתי מחסה", ויש לו דירה יפה מאוד ב"בתי מחסה", כן
ואני {היה לו עוד, עוד עוד מקום של..}.. כן, הוא אמר לי:
"אתה תלך איתי, בבית יש לי באיזה מקום חצי לירה, אני אתן לך על חג הפסח"
טוב, נו, הוא אמר לי {רק}
אחר כך אני מחכה על החצי לירה, הוא בא ואמר לי:
"שבא אחד לבקש עזרה בשביל אחד שהוא למדן גדול בתורה {בירושלים}
אז הוא לקח ממני כל הכסף שהיה לי, ואין לי מה, מה לתת לך"
אני הלכתי ממנו ריק לגמרי מכל וכל, הוא לא נתן לי כלום..
[כלום]

על חג הפסח
"פרנק", "רב פרנק"
כן, כמו גוי, כל ירושלים היה בידו, כל הדירות, היה {...} והוא היה הבעל הבית
והוא, והוא לא תמך אותי כלום, כמו גוי
נו, נו, נו, אבל השם יתברך שילם לו
והוא גם כן הוא נעשה חולה, והוא היה לו לוויה יפה מאוד, אבל הוא נפטר והלך, כן
[איך קראו לו? פרנק, מה השם פרטי?]
פרנק, אינני יודע.. פרנק
[הוא היה.. הוא היה רב? רב]
רב? הרב של כל הרבנים {...} בירושלים
[ירושלים, "העדה החרדית"? מ"העדה"? מ"העדה"?]
הוא אמר לי: "בוא איתי.."
[כן]

"לבית שלי, ושמה יש לי חצי לירה באיזה מקום.."
[כן]
"ואני אתן לך, בוא אי.., בוא איתי"
[..]
אני הלכתי איתו, אז אני רואה שהוא לא נותן, אז, אז חיכיתי
אז הוא בא, הוא בא ואמר לי:
"היה אצלי איש הזה שהוא עוסק במצווה", רב אפרוימל, רב אפרוימל
[רב.., רב.., רב אפרוימל, כן הכרת..]
{הכרת אותו?}
[היכרת אותו?]
כן..
[הו..]
{בוודאי}
[כן, זה שחיבר את ה"עונג שבת"]
כן, יוא, יוא, יוא, יוא, יוא, יוא

הוא השאיר, הוא לקח ממני כל הכסף שלי, רב אפרוימל היה בקי..
 [פשש..]
 וגאון
 [כן, כן]
 {.....}
 [כן]
 אה, הוא אמר לי:
 "הוא לקח ממני את כל הכסף, ולא נשאר לי כלום, אני אין לי מה לתת לך"
 [פשש..]
 נו, נו, אבל הוא היה לו, השם יתברך שילם לו
 אני, אני גר בירושלים
 [כן]
 ולא נותנים לי שום עזרה, שום כלום, {כלום} זה מעשה גוי, לא מעשה יהודי
 יהודים רחמנים בני רחמנים, ולא אכזר כזה, כן
 אני לא, אני לא רוצה לדבר על רבנים..
 [...]
 על גדולים, כן
 [שלום עליכם, סבא]
 אני, לפעמים אני נכנסתי אליו ואמרתי לו:
 "{אתה דואג למשהו {.....}
 אני אין לי שכר דירה, אין לי כסף.."
 [כן]
 "אין לי לחם, אין לי כלום"
 הוא שמע, כאילו לא אמרתי כלום, כאילו אמרתי לו.. להקיר
 כלום, לא, לא ריחם כלל, ולא נתן לי כלל, לא, כן
 {והשם יתברך} הוא משלם טוב, הוא שילם גם, גם בעולם הזה וגם בעולם {הבא}
 אני באתי לפעמים ואמרתי לו, אמרתי לו:
 "תעזרו לי איזה, איזה שכר דירה, אין לי, אין לי בית, אין לי כסף, אין לי כלום"
 הוא שמע, ולא נתן כלום, כאילו, כאילו אני גוי, {..}
 הוא היה הרב של כל הרבנים בירושלים
 הוא היה לו "בתי {מחסה}" והיה לו דירות, ואני לא היה לי כלום
 כולם היה להם משפחה, והיה להם דירה, והיה להם הכל, כל טוב
 רק אני לא, אני לא היה לי {לחם}, לחם
 ניסים שאני חי עכשיו, ניסים שהילדים שלי חיים, ניסים
 והוא לא נתן לי, אבל השם יתברך שילם לו
 הוא בכל פעם היה, היה מת בבית שלו, בכל פעם
 ילד או ילדה היה מת, הוא ישב שבעה, כן
 אבל אם אין שכל, אם, אם הלב כמו אצל גוי, אין לו רחמנות, כלום
 {...}
 אני, שעכשיו אני פה, אני {עוד פה} כמה שנים, לא היה לי שכר דירה
 {לא היה לי כזה}, לא היה לי לחם לאכול, {לא היה לי זה}
 בכל ירושלים לא היה עני כמו, כמו, כמו אני, בכל ירושלים
 כי כל אחד הוא הלך אצל העשירים {והוא היה מביא כסף}, אני כלום
 והוא היה.., לא היה לו אכזריות כזה, לא נתן לי כלום
 אני באתי {אליו פעם, כאילו הוא ראה מת}
 {אני באתי ואמרתי לו, אמרתי: "הוא.. המצב הוא רע מאוד}

אין לי כסף, ואין לי לחם, ואין לי זה, ואין לי דירה, ואין לי.."
הוא שמע, ואני יצאתי מהבית כאילו לא שמע, לא נתן לי כלום
אפילו מהכסף שלו לא נתן לי כלום
אם בא איש עני, ש.. ש.. והבנים {צריכים לחם}, ולא נותן, אז הוא דומה לגוי
יהודים רחמנים בני רחמנים
יוא, אוי, אוי, אוי, אני צריך איזה דבר לשתות
[רוצה קולה, או חם?]

תן לי..
[קולה?]
תן לי קצת, אבל..
[קצת]
קצת
[...סבא המלך]

אוי וי, רב על כל הרבנים של ירושלים, {אין} הוא מתנהג {ככה}
{ולוי} לא היה לי לא לחם ולא כסף, ולא דירה ולא כלום, והוא לא השגיח על זה
הוא היה לו כמה {כלים} שהם מפורסמים בירושלים
[.....]
[.....]
אה, אה..
[.....]
[.....]

נכנסתי אליו לבית, {והיה}, והיה מר לי מאוד, אני באתי, אמרתי לו:
"אני אין לי שום עזרה, אין לי כסף ואין לי, אין לי שום דבר"
והוא היה ה.. הבעל הבית של כל ירושלים, על כל הכסף, על כל השטחים, על כל הדירות
הוא היה יכול לתת לי דירה, {..כן, אם הוא רואה אדם כמוני}
לא נתן לי כלום, כלום, זה פלא, זה דבר פלא
על כל פנים {..} יהודים רחמנים בני רחמנים, אבל לא אכזרי כזה
מי זה?

[זה הבן שלי]
[.....]
[יצחק]
[יצחק]

[יצחק מעמנואל]
יצחק.. מצרפת
[יצחק מעמנואל]
[יצחק מעמנואל]
{לא מבין}

[יצחק מעמנואל]
אה, {...}, {... ..} הוא גר ב.. {.....}
[עמנואל]

אה, אוי וי זמיר, {אוי וי,}, {מי יכול ל.. להבין}
מה שאני סבלתי? מי יודע לשער ולספר? מי יכול לתאר ולספר?
[..]
{כן}

הרב על הכל הרבנים של ירושלים, הוא מתנהג כמו..
[סבא, אפשר שתברך אותו?]

אה?
 [לברך את ה.....]
 {השם יתברך יברך אותו ימים ושנים} והרבה נחת וכל טוב
 [אמן]
 הוא, איפה הוא גר עכשיו?
 [בעמנואל]
 עמנואל?
 [כן]
 מה הוא... מה הוא עושה שמה?
 [מה אתה עושה שמה? הוא שואל]
 [לומד]
 [הוא לומד, הוא לומד בעמנואל]
 בעצמו?
 [בעצמו? הוא שואל]
 [.....]
 הוא מלמד עם תלמידים, אה..
 [אתה מלמד?]
 עם ילדים? {..}
 [בכולל, בכולל]
 [כולל, כולל]
 [כולל]
 כולל
 [בכולל, כן]
 כן
 [כולל]
 כולל, אה, אוי
 [בכולל של נתן ליברמנטש, בכולל של נתן ליברמנטש]
 אה?
 [בכולל של נתן ליברמנטש]
 [הוא לומד בכולל של רבי נתן ליברמנטש]
 כן?
 [כן]
 נתן ליברמנטש יש לו כולל?
 [כן]
 [בעמנואל, כן]
 בעמנואל
 [כן]
 [אתה מכיר אותו, את האבא שלו גם הכרת אותו]
 כן
 [כן]
 {הוא יעלה} עד, עד לשמיים, אבל אחר כך נופלים פעם אחת, נופלים ונופלים, ונופלים
 [א"י רבינו נַיְחַ נַחֲמֵ נַחֲמֵן..]
 הוא אמר {לי}, אני נכנסתי לבית, הוא אמר לי:
 "בבית יש לי ב.. בגד, יש לי שמה חצי לירה, בוא איתי, ואני, ואני אוציא, ואני אתן לך"
 אני {כבר\לא} חשבתי שהוא ייתן לי תכף
 הוא מחכה, מחכה, אחר כך הוא בא אליי והוא אמר לי:

"בא אליו זה וזה, ולקח כל הכסף שהיה לי, הוא לקח את כל הכסף
 נו, אין לי מה לתת לך"
 אין לו, אין לו חצי לירה מה לתת לי, אין לו מה לתת לי
 מה, אני הלכתי ריק, בלי שום פרוטה, כן
 אה, אולי תיתן לי {איזה דבר\נדבה}?
 [לאכול?.....]
 [.....]
 {לא}
 [הוא הלך להביא איזה, איזה עוגה, יש עוגה מסולת]
 עוגה
 [מסולת, סולת, עוד מעט תטעם, אם תרצה תאכל
 אני הבאתי מהבית עוגה מסולת, הוא הלך להביא, אורי
 אוי, נַ בְּחַמֵּי נְחָמֵי נְחָמֵי..]
 {...} נתן כל הזמן, זה נתן ליברמנטש
 היה, לא היה נותן לי כל הזמן אף פרוטה לעזור
 ככה
 אה, אני רוצה ל..
 [..הרגליים]
 הרגליים על המיטה
 [נַ בְּחַמֵּי נְחָמֵי מאומן.. נַ בְּחַמֵּי רפואה שלימה סבא.. איי אבא, אבא
 לא יושב טוב, הרגל כאן לא טוב, סבא.....]
 נו
 [הרגל לא טוב כאן, טיפה את צריך.....]
 {...}
 [הרגל.....]
 {אוי וי}
 [הרגל לא טוב כאן, עוד טיפה אתה צריך לזוז]
 מה, מה, מה, מה?
 [הרגל, כי אתה לא שוכב טוב]
 מה הרגל?
 [.....]
 מה? הרגל?
 [.....]
 [.....]
 מה?
 [סבא, אתה זוכר למה נתן ליברמנטש ישב בבית סוהר?]
 אה?
 [נתן ליברמנטש, אתה זוכר למה הוא ישב בבית סוהר?
 אתה היית, ב.. בזמן שזר, אתה הוצאת את רב נתן ליברמנטש מהבית סוהר, אתה זוכר?
 אתה זוכר? הוא היה... בזמן שזר]
 אה?
 [בזמן הנשיא]
 נו
 [נתן ליברמנטש היה בבית סוהר, אתה עשית פעולות כדי שהוא יצא משמה, אתה זוכר?]
 לא
 [הוא לא זוכר..]

מה זה?

[זה עוגה מסולת, עוגה מסולת, תטעם, אולי יהיה לך טוב]

[.....]

[.....]

אה, אה

[סבא]

אוי, תפשיט הגרביים

[כן, סבא, אתם לא שוכבים כל כך טוב, אנחנו צריכים קצת להזיז אתכם]

מה?

[צריך קצת לזוז, אתם לא שוכבים טוב, הרגליים בחוץ לא טוב, צריך קצת לזוז לפה

אנחנו נמשוך אתכם קצת, טוב? קצת לסדר]

אה

[.....]

לא, לא, לא, לא

[אין מקום פה, צריך לזוז]

{תפשיט}

[כן]

הגרביים

[.....]

[.....]

אה

[אתם רוצים לשכב, לשכב?]

[.....]

[.....]

[אז רגע, צריך לזוז קצת]

אה? מה, מה? אה?

[צריך לסגור, סבא, לסגור]

אה, אה, אה..

תן הרגליים על המיטה, תן

[שווין.....]

[.....]

הוא כבר מת

[..]

הרב

[כן]

הרב של, של ירושלים, פרנק הוא כבר מת...

...[הוא נפטר כבר..]

[.....]

[.....]

[הוא לא חי, סבא, כבר, הוא לא חי, הוא כבר נפטר]

אה

[.....]

[.....]

[.....]

[.....]

...[.....]

סוף קלטת 86ב